

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
3 juni 2025

Ons kenmerk
PZH-2025-874327280
DOS-2025-0000287

Bijlagen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Interbestuurlijk toezicht bij huisvesting statushouders

Geachte Statenleden,

In de commissie Bereikbaarheid en Wonen van 9 april 2025 heeft gedeputeerde Koning toegezegd u te informeren over de manier waarop Gedeputeerde Staten (GS) invulling geven aan het interbestuurlijk toezicht (IBT) met betrekking tot de gemeentelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders (BW/T2025.017). In deze brief geven wij inzicht in het wettelijk kader, de ruimte voor bestuurlijke afweging, de wijze waarop Provinciale Staten hierin een rol hebben, en de toepassing van overmacht en objectieve maatstaven binnen het toezicht.

Wettelijk kader en bevoegdheid GS

De huisvesting van statushouders is een wettelijke medebewindstaak van gemeenten. Op de uitvoering daarvan wordt IBT uitgeoefend door GS op basis van de Gemeentewet en de Wet revitalisering generiek toezicht uit 2012. Ter uitvoering daarvan hebben GS daarvoor het geactualiseerd [Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2024](#) vastgesteld met daaraan gekoppeld het [Aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders](#) 2020. Dit hebben wij u toegestuurd op 16 juni 2020 (PZH-2020-733012016).

Het toezichtgebied en de wijze van toezicht houden voor huisvesting statushouders is in het uitvoeringsprogramma, alsmede in het Aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders 2020 opgenomen. Dit betekent dat wij het toezicht uitoefenen volgens de zogenaamde Interventieladder. Hierbij kijken wij naar de actuele ontwikkelingen bij gemeenten en beoordelen hen op basis van een IBT-interventieladder die bestaat uit zes stappen, van signaleren tot juridische interventie. De laatste stap van juridische interventie houdt in dat er sprake is van taakverwaarlozing. De interventieladder vindt u in bovengenoemd uitvoeringsprogramma en aanvullend beleidskader. Voordat een gemeente stijgt op de interventieladder worden intensieve gesprekken gevoerd met de gemeente, eerst op ambtelijk niveau en vervolgens op bestuurlijk niveau. Wij bieden daarbij zoveel als mogelijk de helpende hand door mee te denken en waar het kan hulp aan te bieden. Deze ondersteuning bestaat onder meer uit het delen van relevante informatie, bestaande subsidieregelingen, het leggen van verbindingen met betrokken partijen en het inbrengen van ervaringen vanuit eerdere situaties.

Wij informeren u jaarlijks over de stand van zaken en de wijze waarop wij het toezicht op de uitvoering van IBT-taken door de Zuid-Hollandse gemeenten houden. Hiervoor verwijzen u naar onze brief van 1 april 2025, Jaarlijkse informatie over Generiek interbestuurlijk toezicht gemeenten 2025 met kenmerk PZH-2025-869833502. Daarnaast wordt u door de portefeuillehouder Wonen lopende het jaar periodiek geïnformeerd over de stand van zaken voor het toezichtgebied Huisvesting statushouders.

Wanneer sprake is van taakverwaarlozing¹, kunnen Gedeputeerde Staten, op grond van artikel 124 van de Gemeentewet, besluiten tot indeplaatsstelling. Deze bevoegdheid richt zich uitsluitend op het door de provincie alsnog uitvoeren van de verwaarloosde taak op kosten van de gemeente. In dit geval gaat het om de taakstelling voortkomend uit de Huisvestingswet 2014. De indeplaatsstellingsbevoegdheid is wettelijk exclusief belegd bij Gedeputeerde Staten. Dit betekent dat Provinciale Staten geen formele rol hebben in het besluit, maar uiteraard wél in hun controlerende rol ten aanzien van het bredere IBT-beleid.

Rolverdeling tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten

Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het toezicht op medebewindstaken. Provinciale Staten hebben in dit kader een controlerende rol. Provinciale Staten zijn bevoegd Gedeputeerde Staten hierop te bevragen, ook waar het gaat om de proportionaliteit, motivering en uitvoering van besluiten tot indeplaatsstelling. In het concrete geval voor het al dan niet nemen van een indeplaatsstellingsbesluit, is de afweging en uiteindelijke beslissing echter voorbehouden aan GS.

Werkwijze en bestuurlijke afweging

Wij hanteren een zorgvuldige werkwijze bij de beoordeling van de feitelijke situatie per gemeente. In dit kader wordt gezien of het nemen van een indeplaatsstellingsbesluit proportioneel en navolgbaar is, mede in het licht van de omstandigheden in een gemeente. Proportioneel houdt in, dat wij niets méér doen dan noodzakelijk voor de uitvoering van de betreffende taak. Bij onze besluitvorming over een indeplaatsstelling maken wij gebruik van het Aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders.

¹Taakverwaarlozing treedt op wanneer een gemeente niet voldoet aan de opgelegde taakstelling voor het huisvesten van statushouders, door stelselmatig of in significante mate achter te blijven bij het realiseren van het vastgestelde aantal te huisvesten personen binnen de daarvoor gestelde termijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende inzicht te hebben gegeven in de wijze waarop Gedeputeerde Staten hun rol invullen in het toezicht op deze medebewindstaak. Indien u daarover nadere vragen heeft, beantwoorden wij die graag.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff